

Išnagrinėjus skundą priimtas sprendimas skirti baudą organizacijai už neteisėtą duomenų apie finansinius įsipareigojimus tvarkymą

2023 m.

SUTRUMPINTAS APIBENDRINIMAS

Sprendimo kontekstas

Sprendimo data: 2022-12-21

Nacionalinis atvejis

Valdytojas: bendrovė, teikianti kreditingumo vertinimo paslaugas

Teisinės nuorodos: neteisėtas asmens duomenų tvarkymas, tikslo apribojimo principo pažeidimas (BDAR 5 str. 1 d. a ir b p., 6 str.)

Sprendimas: už BDAR 5 straipsnio 1 dalies a ir b punktų nuostatų (teisėtumo ir tikslo apribojimo principų) pažeidimus Bendrovei skirta 20 000 EUR bauda

Sprendimo santrumpa

Bylos priežastis

Pareiškėja kreipėsi su skundu į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją (toliau – Inspekcija), kuriame, be kita ko, nurodė, kad bendrovė, teikianti kreditingumo vertinimo paslaugas (toliau – Bendrovė) renka jos duomenis, siekdama apskaičiuoti ir sukurti naują duomenį – kredito reitingą ir tvarko šį duomenį bei informaciją apie jo pasikeitimą, nors ji neturi jokių įsiskolinimų ir / ar įsipareigojimų. Dėl to, pareiškėjos manymu, Bendrovė neteisėtai tvarko jos duomenis apie kredito reitingą, jo klasę.

Pagrindinės išvados

Inspekcija skundo nagrinėjimo metu nustatė, kad pagal Bendrovės sudarytos duomenų tvarkymo sutarties su finansų institucija (toliau – Sutartis) nuostatas, duomenys apie turimus finansinius įsipareigojimus negalėjo būti naudojami pareiškėjos kreditingumo ataskaitos ir kredito reitingo sudarymo tikslu, kadangi šis asmens duomenų panaudojimo tikslas nėra nurodytas Sutartyje ir Bendrovė neįrodė, kad turi duomenų valdytojų įpareigojimus tvarkyti šiuos asmens duomenis kreditingumo ataskaitos sudarymo ir kredito reitingo paskaičiavimo tikslu. Todėl Inspekcija konstatavo, kad Bendrovė viršijo duomenų valdytojų duodamus nurodymus dėl asmens duomenų tvarkymo ir atitinkamai, kai pradėjo naudoti duomenis apie turimus įsipareigojimus kitais tikslais nei numatyta asmens duomenų tvarkymo sutartyse, tapo šių duomenų valdytoja, kuriai kilo pareiga pagrįsti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, tačiau Bendrovė jo nepagrindė.

Sprendimas

Nustačius, kad Bendrovė tvarko duomenis apie finansinius įsipareigojimus kredito reitingo apskaičiavimo ir kreditingumo ataskaitos sudarymo tikslu, nesant nei vienai iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų teisėto tvarkymo sąlygų bei pažeidžiant BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintą teisėtumo ir BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtintą tikslo ribojimo principus, taip pat atsižvelgiant į tai, kad pažeidimą padarė juridinis asmuo, kurio viena iš veiklos sričių yra kreditingumo ataskaitų ir

kredito reitingų kūrimas, kuriems, kaip nustatyta, neteisėtai naudojami duomenys apie finansinius įsipareigojimus, nustatyto pažeidimo pobūdį bei mastą, Inspekcija nusprendė pradėti Bendrovei administracinės baudos skyrimo procedūrą. Inspekcija, įvertinusi visus BDAR 83 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, į kuriuos privaloma atsižvelgti sprendžiant dėl administracinės baudos, Bendrovės pardavimo pajamas 2021 metais, sprendė skirti Bendrovei 20 000 Eur dydžio baudą.

PLATESNIS APIBENDRINIMAS

DĖL ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO TEISĖTUMO IR TIKSLO APRIBOJIMO PRINCIPŲ IR PAREIGOS PAGRĮSTI DUOMENŲ TVARKYMO TEISĖTUMĄ

Asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu tik jei jis atitinka BDAR 5 straipsnyje nustatytus su asmens duomenų tvarkymu susijusius principus bei yra pagrįstas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų. Pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punktą asmens duomenys duomenų subjekto atžvilgiu turi būti tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir skaidriu būdu. BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas tikslo apribojimo principas, pagal kurį asmens duomenys turi būti renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau nebetvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu. BDAR 5 straipsnio 2 dalyje imperatyviai įtvirtinta, jog duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi BDAR 5 straipsnio 1 dalies, ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas).

Bendrovė skundo nagrinėjimo metu paaiškino, kad kreditingumo ataskaitos sudarymas ir / ar kredito reitingo skaičiavimas yra kompleksinė duomenų tvarkymo operacija ir šiai ataskaitai naudojama iš skirtingų šaltinių ir skirtingais pagrindais gaunama informacija (informaciją apie finansinius įsipareigojimus Bendrovė gauna tiesiogiai iš finansinių institucijų ir šiuos duomenis tvarko finansinių institucijų pavedimu veikdama kaip duomenų tvarkytojas; kitus duomenis (mokėjimų istorijos duomenis, nepadengtus įsiskolinimus ir kt.) Bendrovė tvarko kaip savarankiškas duomenų valdytojas kreditingumo vertinimo ir įsiskolinimų valdymo tikslais, remdamasi BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu.

Inspekcija, atsižvelgdama į Bendrovės pateiktus paaiškinimus, kad kreditingumo ataskaitai sudaryti (ir / ar kredito reitingui apskaičiuoti) naudojami ir finansinių įsipareigojimų duomenys, taip pat atsižvelgdama į tai, kad Bendrovė nurodė, jog informaciją apie duomenų subjekto finansinius įsipareigojimus Bendrovė gauna tiesiogiai iš įsipareigojimus suteikiančių finansinių institucijų ir juos tvarko, šių institucijų pavedimu, veikdama kaip jų duomenų tvarkytoja bei į tai, kad, kaip nurodė Bendrovė, „*teisinių pagrindą nustato atitinkamas duomenų valdytojas*“, prašė Bendrovės pateikti visų su duomenų valdytojais sudarytų sutarčių, pagal kurias Bendrovė yra įpareigota duomenų valdytojų vardu tvarkyti duomenis kreditingumo ataskaitos sudarymo ir kredito reitingo skaičiavimo tikslu, kopijas, tačiau tokios sutartys Inspekcijai nebuvo pateiktos.

Inspekcija nustatė, kad kreditingumo ataskaitoje yra naudojami finansinių įsipareigojimų duomenys, kurie pagal sudarytas asmens duomenų tvarkymo sutartis ir pagal nustatytus įsipareigojimus šiose sutartyse, turėtų būti tvarkomi tik besikreipiančio į finansų įstaigą asmens mokumo įvertinimo tikslu. Taigi, duomenys apie turimus finansinius įsipareigojimus negalėjo būti naudojami pareiškėjos kreditingumo ataskaitos ir kredito reitingo sudarymo tikslu, kadangi šis asmens duomenų panaudojimo tikslas nėra nurodytas Sutartyje ir Bendrovė neįrodė, kad turi duomenų valdytojų įsipareigojimus tvarkyti šiuos asmens duomenis kreditingumo ataskaitos sudarymo ir kredito reitingo paskaičiavimo tikslu. Todėl Inspekcija konstatavo, kad Bendrovė viršijo duomenų valdytojų duodamus nurodymus dėl asmens duomenų tvarkymo ir atitinkamai, kai pradėjo naudoti duomenis apie turimus įsipareigojimus kitais tikslais nei numatyta asmens duomenų tvarkymo sutartyse, tapo šių duomenų valdytoja, kuriai kilo pareiga pagrįsti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, tačiau Bendrovė jo nepagrindė. Inspekcija padarė išvadą, kad skaičiuojant kredito reitingą ir formuojant kreditingumo ataskaitą, naudojami duomenys apie turimus įsipareigojimus nesant nei vienai iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų teisėto tvarkymo sąlygų

bei pažeidžiant BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintą teisėtumo ir BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtintą tikslo ribojimo principus.

REIKŠMINGOS APLINKYBĖS SPRENDŽIANT DĖL BAUDOS

Spręsdama dėl administracinės baudos skyrimo bei baudos dydžio, Inspekcija atsižvelgė į tai, kad Bendrovės padarytas pažeidimas siejamas su pagrindinių duomenų tvarkymo principų pažeidimais pagal BDAR 5, 6 straipsnius ir pagal savo pobūdį priskirtinas sunkesnių pažeidimų kategorijai (BDAR 83 str. 5 d. a p.), taip pat į tai, kad nustatytas pažeidimas yra sisteminis, susijęs ne su pavieniu asmeniu, tęstinio pobūdžio ir truko ilgą laiką. Inspekcija Bendrovės veiksmus tvarkant duomenis apie finansinius išsipareigojimus kitais tikslais nei numatyta vertino kaip tyčinius ir laikė tai atsakomybę sunkinančiu veiksmu. Inspekcija įvertino ir kitus BDAR 83 str. 2 d. nurodytus veiksnius, į kuriuos privaloma atsižvelgti, skiriant administracinę baudą, taip pat atsižvelgė į Bendrovės praėjusių metų apyvartą.